

DAGGRY BARNEHAGE

Årsplan 2023-2024

Daggry barnehage

Adresse: Øvregjerdet 18
6050 Valderøya

Telefon: 70182497

E-post: post@daggrybarnehage.no

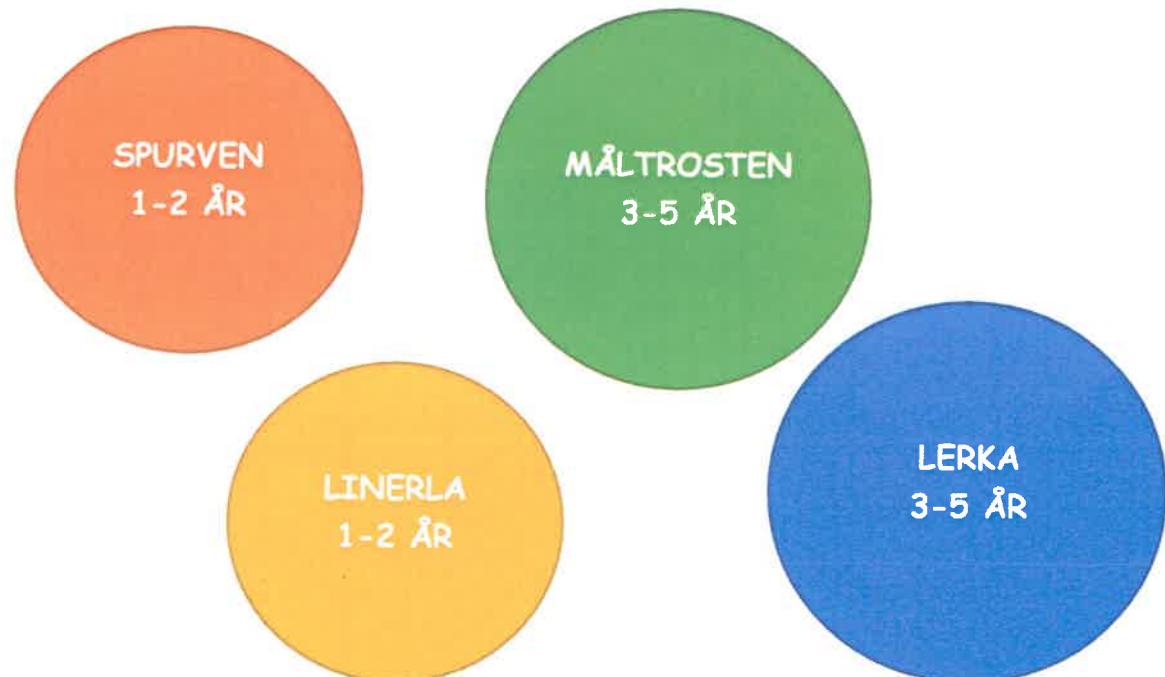
Heimeside: daggry.barnehage.no

Eigar: IMF Sunnmøre

Dagleg leiar: Kari-Lise Ose Nordstrand

Ass. dagleg leiar: Marte Tolo Skjong

Daggry barnehage er ein privat barnehage eigd av IMF Sunnmøre, og har utvida kristen formålsparagraf.

INNHOLD ÅRSPLAN

Informasjon om barnehagen	side 2
Innhaldsoversikt og tryggleikssirkelen	side 3
Personalet i Daggry barnehage	side 4
Inkluderande barnehagemiljø (satsingsområde)	side 5
Språk og språkutvikling	side 6
Utviklingsarbeid om språkutvikling	side 7
Formålsparagraf, pedagogisk praksis, planlegging, vurdering og dokumentasjon	side 8
Foreldresamarbeid, danning, barns medverknad, tilvenning i barnehagen og overgang til skule	side 9
Kjerneverdier og barnesyn	side 10
Fagområder	side 11
Småbarnsavdelingane sine sider	side 12
Storbarnsavdelingane sine sider	side 14
Kalender	side 16

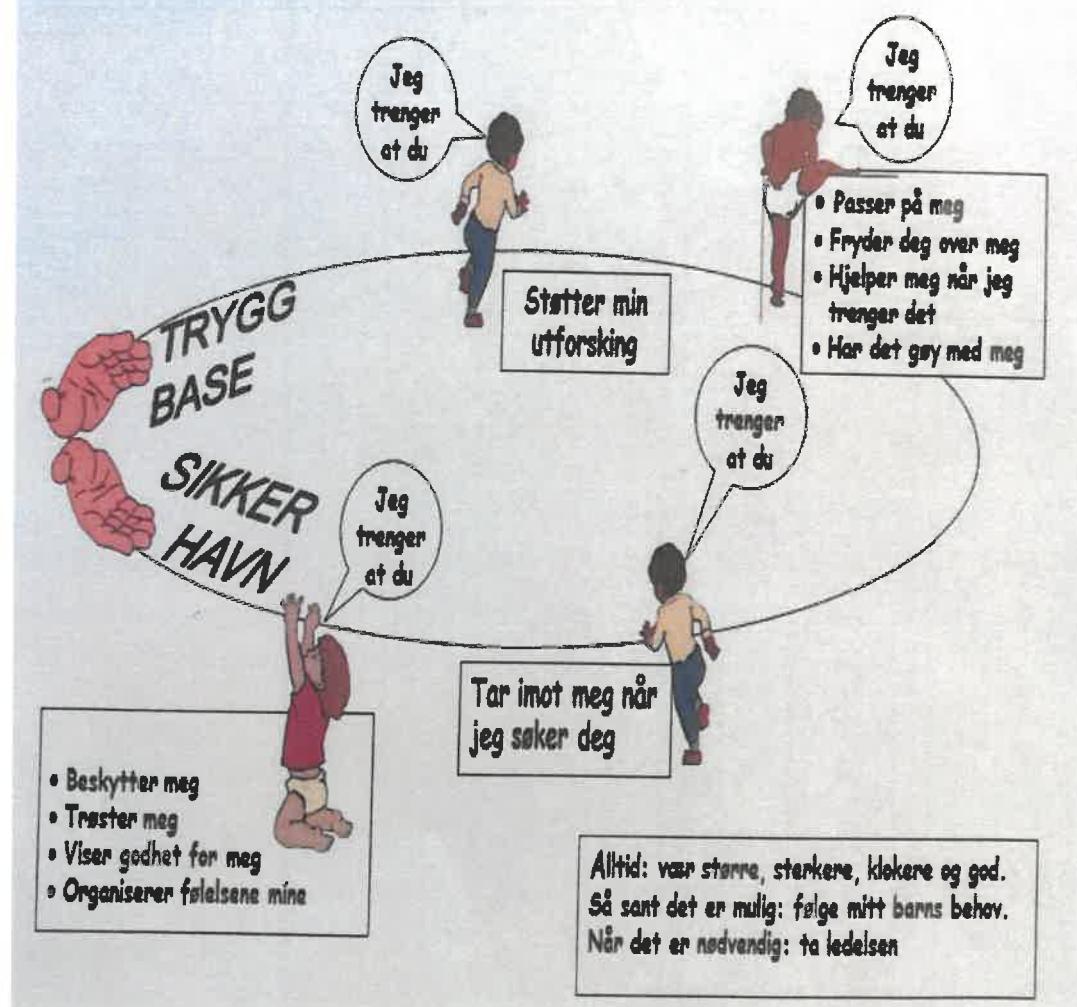
TRYGGLEIKSSIRKELEN

Tryggleik og tilknytning er grunnleggande for all sosial utvikling og læring. Barnet treng ei trygg base og tydelege gode voksne som legg til rette og støttar opp om ei god utvikling. Barnet treng voksne som ser, passer på, hjelper, beskytter, trøster, set grenser, fryder seg saman, og hjelper med å organisere barnets følelser.

Trygghetssirkelen

Foreldre med fokus på barnets behov

© Cooper, Hoffman, Marvin, & Powell, 1999

Personalalet i Daggry barnehage

Linerla: Camilla, Lena, Sølvi, Barbro, Marte

Dagleg leiar:

Spurven: Nikisha, Susanne, Trude, Heidi

Lerka: Mona, Caroline, Ingrid, Mariann, Helene, Tove.

Måltrosten: Ragnhild, Toril, Marita, Siv, Anne Guro, Sissel

Satsingsområde:

INKLUDERANDE BARNEHAGEMILJØ

Med vekt på språkutvikling og læring gjennom leik

SOM EIT KJEDE, SAMAN I GLEDE, INGEN LIKE, MEN ALLE UNIKE!

Vi ynskjer at barna skal få oppleve glede, meistring og tryggleik i eit inkluderande fellesskap, der dei får tileigne seg basiskompetanse som dei kan bygge livet sitt på.

I eit inkluderande barnehagemiljø er det plass til alle, og her skal alle få utvikle seg til den beste utgåva av seg sjølv. Vi legg vekt på samhald og mykje humor og glede i kvardagen, der kvart barn får utvikle seg ut frå sin eigenart. Det er ikkje eit mål å gjere alle like. Det er verdifullt med eit fellesskap der ulike mennesker med sine ulike evner, funksjonsnivå og kvaliteter medverkar og utfyller kvarandre, og slik skaper samhald og eit godt miljø der det er godt å vere, leike og lære.

Her skal barna få lære å samspele med kvarandre på ein god måte, få venner, tileigne seg ferdigheter og gode verdier, få leike, utforske, gjere seg erfaringer og få kunnskap som skal stimulere utvikling på ulike områder.

Kvardagen og relasjonane i barnehagen skal vere prega av omsorg og kjærleik, og barna skal vite at dei er elskar for den dei er. Dei 4 kjerneverdiane våre; UTVIKLING-NESTEKJÆRLEIK-INKLUDERING-KVALITET skal merkast i miljøet vårt.

For å fungere godt i eit fellesskap, så er det viktig å kunne uttrykke seg språkleg, og derfor vil vi legge vekt på språkutvikling og språkmiljø, og vi skal jobbe særskilt med dette gjennom eit eige utviklingsarbeid dette året.

Leiken er den viktigste aktiviteten for barn, den har eigenverdi, fordi det er her ein trener på det ein har lært, og det er gjennom den at utvikling skjer. Det er lystbetont for barn å lære på denne måten, når dei får bruke heile kroppen og alle sansane sine. Barna skal få bli godt rusta til å meistre livet sitt, både no og i framtida.

Vi som er vaksne i barnehagen vil legge til rette så godt vi kan for det einskilde barn og for fellesskapet, og vere gode rollmodeller for barnet si utvikling og læring.

Avdelingane har valgt ulike konkrete tema, og gjennom desse vil dei jobbe med satsingsområdet.

Dei store avdelingane har valgt «Folk og røvere i Kardemommeby» som tema, medan småbarnsavdelingane skal ta utgangspunkt i forteljinga «Den lille larven Aldrimett» i arbeidet med språkutvikling og inkludering.

Inkludering og satsing på språk er i samsvar med sentrale satsinger for oppvekstsektoren, og her samarbeider vi nært med Giske kommune og dei andre barnehagane og skulane, gjennom kurs, nettverkssamlingar og på styrarmøter. I inkluderings- og språkarbeidet bruker vi utdrag av «BU-modellen» (systematisk begrepsopplæring) som inneholder 25 ulike overbegrep. Nokre av desse jobber vi med i barnehagen, vi starter med farge, form, storleikar, antall. Vi jobber mest systematisk med førskulegruppa, men vi har også opplegg med dei andre barna, og vi har laga utstyrskasser og idebank til dei ulike begrepa. Så skal personalet dette året delta i utviklingsarbeid om språkutvikling og språkvansker.

På ei eiga side i årsplanen så står det meir om språk og språkstimulering, kva som er forventa på ulike alderstrinn, og også korleis foreldra kan fylge opp heime. Der står det også meir om utviklingsarbeidet vårt.

SPRÅK OG SPRÅKUTVIKLING

Utvikling av barna sitt språk er eit område som barnehagen jobber mykje med. Å lære språket er noko av det viktigaste som skjer i eit barns liv, og er avgjerande for sosial kompetanse og utvikling på alle andre områder. Ein lærer språk gjennom å ha gode språkmodeller i kvardagen sin, og ved å bruke språket aktivt. Ein treng varierte opplevelser og erfaringer for å lære og forstå innhaldet i ulike begrep. I barnehagen vil vi legge til rette for dette i samsvar med alder og modningsnivå som barna er på.

Språkutvikling skal skje gjennom leik, og vere naturleg lagt inn i barna sine aktiviteter. Barnet skal få lære gjennom daglege rutiner, med heile kroppen og alle sansane sine.

Barnehagen har mykje språkmateriell som skal hjelpe barnet til å utvikle språket sitt, m.a. «Snakkepakken», «Språksprell», m.m., og vi har også ulike observasjonsmetoder som går på språk.

I år skal vi starte med utviklingsarbeid om språkutvikling og språkvansker, sjå meir om dette på neste side.

Slik kan foreldra fylge opp heime:

- Lese for barnet, og samtale om innhald og bileter i boka
  - Synge med barnet, bruke rim og regler
  - La barnet få høre på lydbøker
  - Spele spel med barnet (memory, lotto, terning-spel)
  - Vere gode språkmodeller, ikkje snakke "babyspråk" til barnet
  - Lytte til det barnet har å seie
  - Oppmuntre barnet til å sette ord på følelser, ynskjer og behov
  - Sette ord på ting og handlinger i kvardagen
  - Gje barnet opplevingar, gå i naturen med barnet, samtale og undre seg saman
- Sette av tid til å vere aktivt saman med barnet ei stund kvar dag; oppmuntre barnet til å fortelle frå dagen sin i barnehagen, spørre opne spørsmål

Alders-nivå	1-2 år	2-3 år	4 år	5 år
Dette kjennetegner dei ulike alderstrinna	Barnet gjer seg forstått ved å bruke lyder, gester og enkeltord. Viser glede ved språkleg aktivitet og lytting. Talespråket i rask utvikling. "Late som"-leik begynner å utvikle seg. Forstår enkle beskjeder.	Oppatt av "kva er det"-spørsmål, imitere, lytte, forstår at kvar gjenstand har et navn. Etterkvart setninger på 2-3 ord, og tek i bruk personleg pronomen. Liker enkle spel, rim/regler, sang og bevegelse.	Språk-mønsteret er stort sett lært, og det er ei språkleg aktiv periode. Dei bruker konjunksjoner og preposisjoner riktig, og liker godt språkleikar, tøyse-ord, rime og overdrivelser. Kan føre lengre samtaler.	Realistisk språk som fungerer som kunnskapsmiddel, har god kontroll på kommunikasjon, kan kombinere språk og aktiviteter. Brukér språket aktivt i sosialt samspel, og til å uttrykke ønsker og behov.
Dette skal barn få erfaring med	<ul style="list-style-type: none"> * sanger, rim og regler * bevegelses-sanger * peikebeker; voksne som set ord på innhaldet * sette ord på ting og handlinger i kvardagen * gjentaking av ord, bekrefte barnet sine ord * barnet får bekrefta kroppsspråk med ord * leikesituasjoner der barnet får bruke språket * få "speile seg" i gode rollemodeller 	<ul style="list-style-type: none"> Som ett år, og i tillegg: <ul style="list-style-type: none"> * rolleleik og dramatisering * utføre enkle beskjeder * få sette ord på og forklare * kjenne igjen ulike følelser, som sint, glad, lei seg, redd og overraska * lære nokre enkle rim / regler * bli lest for * puslespel, lotto, memory * vite navnet sitt * gjenkjenne kjente lyder * sanse-leikar (Kims lek) * bli kjent med farger * benevne kroppsdeler 	<ul style="list-style-type: none"> Som to/tre år, og i tillegg: <ul style="list-style-type: none"> * språkleikar * leik med språket, tøyse-regler, leike-skrive * kjenne igjen navnet sitt på papiret * regel-leikar og spel med reglar og terning * tur-taking * utføre beskjeder * gjenfortelle frå bøker og opplevingar * sangleikar og artikulasjons-leikar * vite heile navnet sitt * vere i dialog over litt tid * finne ord som rimer 	<ul style="list-style-type: none"> Som 4 år, og i tillegg: <ul style="list-style-type: none"> * høre på høglesing frå bok utan bileter * kjenne igjen nokre bokstaver og tal-symbol * øve på å skrive navnet sitt * blyant-grep * aktiviteter der ein jobber med samanhengar mellom mengder og tal-symbol, sortering, størrelser, vekt, måling, tid, former * beskrive likheter og ulikheter på gjenstander * reflektere over begrep og opplevingar * utrykke seg verbalt ved ønsker, behov og i konflikt-løysing * vite kvar dei bor * fortelle vitser og gåter * klappe stavelsar i ord
Slik skal vi tilrettelegge				

UTVIKLINGSARBEID i barnehagen:

«Språkutvikling og språkvansker»

Personalet i Daggry barnehage skal dette året delta i utviklingsarbeid gjennom UDIR, Sunnmøre regionråd og i samarbeid med Høgskulen i Volda, som er fagleg samarbeidspartner og som også rettleier personalet i arbeidet. Målet vårt er å utvikle vår pedagogiske praksis for barna innanfor inkludering og språkutvikling.

For at barn skal bli inkludert i eit fellesskap, så må ein kunne samhandle med andre, delta i sosialt samspel. For å meistre dette så treng barn å ha eit godt språk. Mange barn strever med språket sitt, og det er lett å falle utanfor fellesskapet, derfor vil vi ha stort fokus på å tilrettelegge for språklæring i barnehagen. Vi skal ha særskilt fokus på fysisk språkmiljø og leikemiljø på avdelingane. Det er i leikemiljøet at barna lærer, og vi vil då legge til rette for å stimulere og utvide barna sitt ordforråd ved å lage leikemiljø for rollelek med ulike tema, legge opp til ulike språkaktiviteter, og ha tilgjengeleg språkmateriell. Slik får barna naturleg inn ord og begrep som er knytta til dei ulike miljøa og situasjonane, og nokre treng litt meir hjelp og motivasjon enn andre.

Dei store avdelingane skal jobbe med inkludering og språkutvikling gjennom hovudtemaet «Folk og røvere i Kardemommeby», og småbarnsavdelingane skal ta utgangspunkt i fortellinga om «Den lille larven Aldrimett» i sitt hovudtema.

Det handler om at dei vaksne tilrettelegg for språkaktiviteter i kvar dagen, at dei går inn og deltek og rettleier i leiken, og gjennom utviklingsarbeidet skal vi også få auka kompetansen vår på språkområdet gjennom oppfylgjing og kurs fra Høgskulen, både i generell språkstimulering og korleis jobbe for barn som har språkvansker.

Heile personalet skal delta i utviklingsarbeidet. Vi skal bruke personalmøta til å jobbe med temaet, dele kunnskap og lage planer, og det skal praktiserast og prøvast ut tiltak på avdelingane. Vi skal også alle delta på ein studiedag/fagdag med Høgskulen i Volda denne hausten.

Ei overordna styringsgruppe leier utviklingsarbeidet, og denne består av pedagogiske rådgjevarar for barnehager fra fleire kommuner på Sunnmøre. Høgskulen i Volda er fagleg samarbeidspartner.

I kvar barnehage skal utviklingsarbeidet leiast av ei arbeidsgruppe. Hos oss består denne av styrar og ein pedagogisk leiar fra kvar avdeling. Gruppa skal ha møte ein gang i månaden for å planlegge utviklingsarbeidet, samle tråder, evaluere tiltak, og legge opp arbeidet til personalmøta. Ped.leiar som sit i arbeidsgruppa har ansvar for å drive utviklingsarbeidet på si avdeling. Arbeidsgruppa skal også delta i nettverk saman med to andre barnehager, som jobber med same utviklingstema. Og så skal vi samarbeide og dele med foreldra, etter kvart som vi jobber med temaet 😊

VISJON OG KRISTEN FORMÅLSPARAGRAF

Visjon: «Med guds kjærleik til barna»

Barnehagen har ei utvida praktisering av den kristne formålsparagrafen, noko som vil seie at den kristne bodskapen er ein naturleg del av kvardagslivet og haldningane i barnehagen.

Barna vil få god kjennskap til dei kristne grunnverdiane, og vi legg vekt på dei kristne høgtidene. Kristne barnesanger, bøker og barnebønner vil bli brukt i kvardagen på lik linje med anna materiell. Vi har «Supersamling» med bibelforteljing ein gang i veka.

Vi fylgjer eit opplegg på kristen verdiformidling utarbeidt av Jarle Waldemar for Læringsverkstedet, som er tilrettelagt for ulike aldersgrupper i barnehagen, og som har ulike tema gjennom året. Opplegget inneholder mange ideer til korleis ein kan formidle bibelforteljingar gjennom ulike fagområder og aktiviteter.

Vi ynskjer med visjonen vår å formidle Guds kjærleik til menneska, gjennom omsorg, læring og relasjoner i barnehagen.

PEDAGOGISK PRAKSIS

Barnehagen sitt sær preg er leik, omsorg, læring og danning. All læring skal skje gjennom leik, opplevelingar og utforsking, og det skal skje i eit trygt og godt miljø for barna, der det er mykje omsorg, glede og kjærleik, og der barna skal kjenne seg elsa og verdifulle som mennesker. Den kristne bodskapen er ein naturleg del av kvardagen og haldningane i vår barnehage. Vi skal lære å fungere godt sosialt saman, i vennskap og relasjoner, og med dei regler og normer som trengs, og dette skal gjere barnehagen til ein god plass å vere for liten og stor.

Vi har eit personale som er varme voksnar med eit stort hjerte for kvar og ein av barna, og som vil gjere sitt beste for å legge til rette for kvar einskild, og vere gode rollemodeller for barnas utvikling, læring og danning. Målet er å gje barna basiskompetanse på dei ulike områder, eit grunnlag til å meistre livet sitt på ein god måte både no og i framtida.

Det skal vere ein prosesjon i læring og utvikling, og her har barnehagen utarbeidt prosesjonstrapper for kva barna skal få oppleve på ulike områder. Det gjeld det kristne innhaldet, sosial utvikling, og alle fagområda i rammeplanen.

Vi har eit hefte som viser verdigrunnlag og pedagogisk platt form, her ligg også definert barnesyn og kjeneverdier, og dette er det vi bygger vår pedagogiske praksis på. Heftet vert delt ut til foreldra kvar haust.

PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON

Barnehagen skal vere ei pedagogisk verksemد som skal planleggast og vurderast. Det pedagogiske arbeidet skal vere grunngitt i barnehagelova og rammeplan for barnehager.

Planlegginga skal bidra til kontinuitet og prosesjon i barnet si læring, og vere basert på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med foreldre. For å sikre at praksisen er i tråd med barnehagelova og rammeplanen, må vi dokumentere arbeidet og vurdere det, det betyr at det pedagogiske arbeidet med barna skal beskrivast, analyserast og tolkast i personalgruppa, og er grunnlag for vidare planer.

SAMARBEID MED FORELDRA

Vi ynskjer å ha eit nært og godt samarbeid med foreldra, slik at barna opplever samsvar og ein god tone mellom barnehage og heim.

I tillegg til dagleg kontakt i hente og bringe-situasjonen, er det sett opp to foreldresamtaler og to foreldremøter i løpet av eit år.

Foreldra vert oppfordra til å kome med innspel til barnehagens innhald gjennom desse møta, og gjennom brukarundersøkjing som vert gjennomført annankvart år. Foreldra deltek også på dugnad, julefest, sommarfest, foreldrekaifi, ope hus i barnehagen,

To representanter frå foreldra sit i barnehagen sitt samarbeidsutvalg, der dei vert orientert om viktige saker, får kome med innspel på saker, og godkjenner årsplanen.

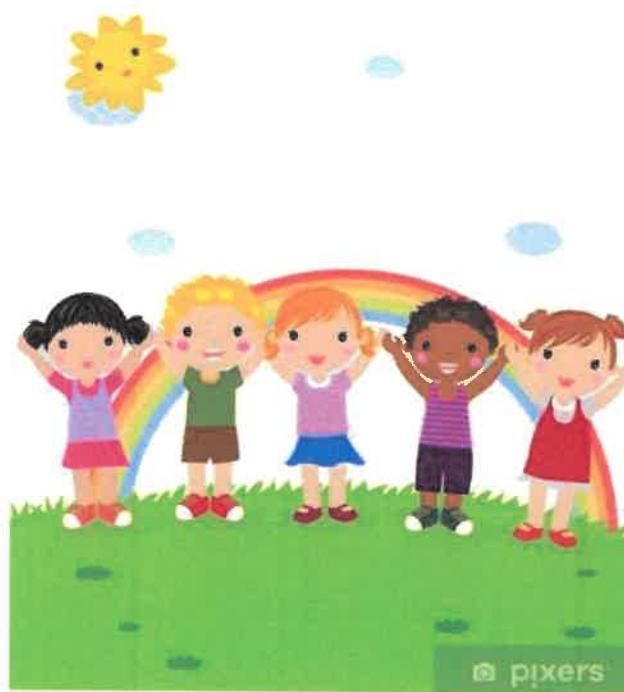
Barnehagen bruker foreldre-app'en Kidplan, der ein kan kommunisere med foreldra, eller legge ut planer og beskjeder felles. Daggryposten og månadsplaner frå avdelingane vert lagt ut her kvar månad, og barnehagen si heimeside kan ein besøkje frå app'en. Det er utarbeidt eit eige hefte om foreldresamarbeid, som vert delt ut til foreldra kvar haust.

TILVENNING I BARNEHAGEN, OVERGANG TIL NY AVDELING, OVERGANG TIL SKULEN

Barnehagen har utarbeidt eit hefte med prosedyrer for tilvenning i barnehage, og overgang til ny avdeling. Rutinene er laga med «Trygghetssirkelen» som grunnlag, og legg vekt på at kvart barn skal få eit trygt og godt møte med barnehagen, barna og personalet. Barnet skal oppleve at det er godt å vere her.

Heftet inneholder også skjema for førstegangssamtale med foreldra, og evalueringsskjema på tilvenningsperioden både for foreldre og personalet.

Det er også utarbeidt samarbeidsroutine for overgang frå barnehage til skule. Denne vert gjennomgått på rektor og styrarmøte i kommunen i november.

DANNING I BARNEHAGEN

Barnehagen skal legge til rette for at barna skal få delta i si eiga utvikling, medverke til barnehagens innhald, vere med i avgjersprosessar og støttast i å uttrykke synspunkt og skape meiningsfull opplevingar.

Barna skal oppmuntrast til å vere prøvande til og nysgjerrige på omverda, utforske og finne løysingar. Dei skal få tilegne seg gode verdier og normer som er viktige for fellesskapet og demokratiet, og utvikle sjølvstende, respekt og ansvar. Barnehagen skal tilrettelege miljøet, aktivitetane og leiiken slik at det er rom for dialog, kritisk tenkning og refleksjon.

Gjennom satsingsområdet vårt «Inkluderande barnehagemiljø» vil vi støtte identitetsutvikling, likeverd, engasjement, gje meiningsfulle opplevingar, invitere til undring og utforskande samtaler, og jobbe med sosial kompetanse som trengs for å kunne ta del i eit fellesskap.

BARN S MEDVERKNAD

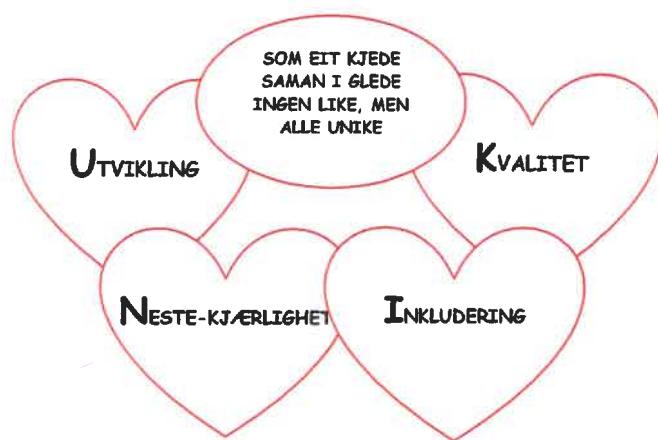
Det er nedfelt i rammeplanen om barns rett til å gje uttrykk for sitt syn på barnehagens daglege verksemd. I planlegging og vurdering skal barnas synspunkt vektleggast i samsvar med barnets alder og modning.

Hos oss vert barna tekne med på råd og får uttale seg når vi skal planlegge aktiviteter, og dei får vere med på å lage felles reglar som trengs for at alle skal ha det bra i gruppa. Vi legg til rette for at barna får gode opplevelser, og får samtale og reflektere over det dei opplever, for

det er slik barn lærer best. På denne måten får barna trenre seg til å gje uttrykk for sine meininger, lære å lytte til andre, og å finne løysingar saman.

Å la barna medverke handler også om å sjå det enkelte barn og deira behov, og legge til rette aktiviteter og opplegg slik at kvart barn får tilegne seg læringsaktivitetar og utvikle seg på ein god måte.

KJERNEVERDIER

I DAGGRY BARNEHAGE BETYR DETTE:

Utvikling:

- Kvart barn skal få utvikle seg til den beste utgåva av seg sjølv
- Kvart barn skal bli rusta til å meistre livet sitt godt, no og i framtida
- Barna skal ha gode rollemodeller i dei vaksne

Nestekjærighet:

- Vi viser omsorg, vi trøster og vi tilgir kvarandre
- Vi vil glede oss på andre sine vegne
- Vi vil vise kvarandre kjærlek, slik som Bibelen fortel om Guds kjærlek til menneska.

Inkludering:

- Kvar einskild deltek aktivt i fellesskapet
- Vi viser respekt og tek kvarandre på alvor
- Alle i vårt fellesskap skal oppleve at dei er unike og har stor verdi
- Å ha ein ven, og vere ein ven for andre

Kvalitet:

- Eit stimulerande pedagogisk miljø for barna, med kompetente vaksne som motiverer til barnet si lyst til å lære og utforske
- Barnehagen har tydeleg profil og verdier
- All læring skjer gjennom leik og utforskning, og barna får lære med heile kroppen og alle sanser.
- Trivsel og tryggleik for barn og vaksne, og godt samarbeid med foreldre

BARNESYN

i Daggry barnehage

"SOM EIT KJÆDE, SAMAN I GLEDE
INGEN LIKE, MEN ALLE UNIKE!"

- Alle barn er unike og verdifulle, og skal motast med respekt
- Dei har alle rett til å få utvikle seg utfrå eigne evner og føresnader, individuelt og i samspel med andre
- Det er viktig med tidleg stimulering av språk og sosialt samspel, og utviklingsstotte for god læring og kunnskaps-tilleigning heile livet
- God læring = heilheitleg læring. Det betyr samanheng i læringa fra barnehage til endt skulegang, det betyr tværfagleg læring, og det betyr at barn får lære gjennom opplevelsar og refleksjon, med heile kroppen og alle sansane sine.
God læring er avhengig av inspirerande vaksne som er gode rollemodeller, og som motiverer til barnet si lyst til å lære og utforske.

Dei 7 fagområda i Rammeplanen

KOMMUNIKASJON, SPRÅK og TEKST

handler om å tilegne seg det munnlege språket, noko som er av stor betydning tidleg i barns utvikling. Det vekselspelet som foregår i kommunikasjonen, både verbalt og non-verbalt, er ei forutsetning for både språk og sosial kompetanse.

Tekst omfatter skriftlege og munnlege forteljingar, dikt/poesi, rim/regler og sanger. Barnet skal kunne lytte og gje respons i gjensidig samhandling med andre, utvikle begrepsforståing og variert ordforråd, bruke språket til å uttrykke kjensler, ynskjer, løse konflikter, og skape positive relasjoner i samver med andre mennesker. Vi ynskjer å gje barna eit positivt forhold til tekst, bileter, tal og bokstaver som ei kjelde til kunnskapar og estetiske opplevingar.

Metode: Stimulere rollelek, bruke språkleikar, musikk / rytm / lytte-leikar, sang, høgtlesing, samtale, aktivitetsgrupper, førskuleklubb, ulike prosjektarbeid og gje opplevingar.

TAL, ROM og FORM

Gjennom leik, kvardagaktiviteter og eksperimentering utvikler barna sin matematiske kompetanse. Dei er på jakt etter samanhengar, utforsker rom og form, argumenterer, og er opptekne av tal og telling.

Barnehagen skal oppmuntre barns eigen utforskning, og legge til rette for tidleg og god stimulering på dette feltet.

Metode: Leik med tal og former, konstruksjonsleik (byggeleik), ulike matematiske spel og leikemateriell, formingsaktiviteter, oppgåver i førskuleklubben med begrep, former, tal, sortering, osv. Stimulere til å bruke språket som reiskap for logisk tenkning og til å oppdage samanhengar og rom / form i naturen.

NÆRMILJØ og SAMFUNN

handler om at barn skal få innsikt i og erfaring med deltaking i eit demokratisk samfunn. Medverknad i barnehagens indre miljø er første skritt mot dette målet. Barnehagen skal styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst / kultur, arbeidsliv, tradisjoner, levesett, og media si betydning for barnas kvardag. Barns ulike opplevingar frå heimemiljø, omgangskrets og reiser gir også kunnskap om ulike samfunn.

Metode: Oppdage, bli kjent med, og utforske nærmiljøet. Metodiske opplegg som "Tarkus" (trafikkopplæring), besøk av politi og politibamsen Eddy, "Eldar og Vanja" (brannvern), besøk av brannmann og brannbil, vere med på innkjøp i butikken eller ærend på rådhuset, bruke gymsal og sløydsal på skulen, turer i nærmiljø og natur, osv. I barnehagen er dei eldste barna med på barnehageråd, barnesamtaler, planlegging av emner, og lage sosiale regler i fellesskap.

KROPP, RØRSLE, MAT og HELSE

handlar om å tilegne seg grunnleggende motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse, og lære å ta vare på kroppen og helsa si. Barn uttrykker seg mykje gjennom kroppen, og første kontakt med omverda starter med kroppsleg aktivitet og sanse-erfaringar. Barna skal få lære om kva betydning kosthold og god vekslsing mellom aktivitet og kvile har for ein sunn kropp. Innbefatter også psykisk helse, kunnskap om menneskekroppen, og sette grenser for seg sjølv.

Metode: Aktiv bruk av natur og nærmiljø, gymsal, stimulerande leikeområde, veksling i barnehagedagen mellom aktiv bruk av kroppen og rolege aktiviteter / kvile, temaarbeid om kroppen, rørslesanger, drama og bevegelse til musikk. Bevissgjering og aktiv deltaking i forbindelse med måltid og matlaging.

KUNST, KULTUR og KREATIVITET

Barn skaper sin eigen kultur ut frå eigne opplevingar. Dei må derfor få høve til å oppleve kunst og kultur, og sjølv få uttrykke seg estetisk. Gjennom slike erfaringar får barn muligheter til sansing, eksperimentering, skapande erksemd, tenkning og kommunikasjon.

Fagområdet omhandler billedkunst, kunsthandverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design.

Vi ynskjer at barna skal få styrke sin kulturelle identitet og personlege uttrykk, ta i bruk fantasi og kreativitet, og oppleve skapar-glede og samkjensle med ansre mennesker gjennom dette.

Metode: Stimulere barna til å uttrykke seg gjennom forming, musikk, drama, gje høve til leik og opplevingar i naturen, bruk av naturmaterialer til bilerter og kunst, og legge til rette for estetiske opplevingar, teaterbesøk og kulturtildob.

ETIKK, RELIGION og FILOSOFI

Religion og livssyn legg grunnlaget for etiske normer. Det preger verdier og haldninga, og måtar å oppfatte omverda og andre mennesker på. Det vert lagt vekt på humanistiske verdier, Kristen tru og tradisjon, som gjennom århunder har prega norsk kultur. Barnehagen skal også reflektere over og respektere mangfoldet av kultur og religionsom finnast i gruppa, samtidig som den etiske rettleiinga skjer ut frå verdiar og tradisjonar i den kristne kulturarven.

Metode: Utvikle respekt, toleranse, og interesse for kvarandre, verdiformidling gjennom barnehagens visjon som skal prege kvardagen og legge til rette for undring, samtale og refleksjon over grunnleggende spørsmål. Samling med tema frå Bibelen eller kristen etikk, legge vekt på høgtidene, kyrkjesøk, litteratur og barnesanger.

NATUR, MILJØ og TEKNOLOGI

handler om å bli kjent med naturen, det mangfold av opplevingar og aktiviteter som kan finnast der, og at dette kan gje inspirasjon til estetiske uttrykk.

Vi vil prøve å gi barn den første forståing av ei berekraftig utvikling. Dei skal få kjennskap til planter, dyr, landskap, årstider og ver, og utvikle kjærleik til og forståing for naturen, og det samspelet som skjer i naturen, og mellom mennesker og natur.

Metode: Aktiv bruk av skogen og fjøra, faste turdager i all slags ver, fylge naturen gjennom ulike årstider, temaarbeid, forming med naturmateriale, litteratur, sanger og leikar. Stimulere barns nysgerrighet på livet i naturen, og inspirere til å bli glade i naturen og ta vare på den. Gjere erfaringar med å bruke reiskapar og teknologi.

Linerla og Spurven 2023-2024

Eit samspel prega av god kvalitet med trygge og nærverande vaksne er ein føresetnad for barnas utforsking og læring. Gjennom barnehagen sitt satsingsområde inkluderande barnehagemiljø ønsker vi å vere nære, tett på og undrande ilag med barna. Som ei hjelp i dette arbeidet har vi valt å knytte satsingsområdet opp i mot eventyret «Lille larven aldri mett» av Eric Carle, dette barnehageåret.

Dette er ei bok som lett engasjerer dei minste barna, med sitt gjentakande tekstmønster kan ein mellom anna legge opp til at barna er aktive medlesarar av boka. For at barna skal kunne delta her er det viktig at barna blir godt kjend med boka ein jobbar med.

I tillegg til at dette er ei bok som engasjerer og inspirerer til leseglede er det også ei bok full av preposisjonar og matematiske omgrep som mengd, former og farge.

Rammeplanen for barnehagen inneholder sju ulike fagområde som vi skal jobbe etter, i barnehagen. Ved hjelp av boka «Lille larven aldri mett» ynskjer vi å gi barna eit forhold til eit variert og sunt kosthald (kropp, rørsle, mat og helse), få kjennskap til naturmateriale og nærmiljø (Natur og miljø, Nærmiljø og samfunn), erfare skaparglede og bruke gjenbruk (Kunst, kultur og kreativitet), få eit forhold til mengder og ulike former (mengd, rom og form). I tillegg skal vi gjennom fagområda (kommunikasjon, språk og tekst) og (Etikk, religion og filosofi) skape felles opplevingar som barna kan ta med seg vidare inn i leiken.

BURSDAG I BARNEHAGEN: Bursdag i barnehagen er stas, det feirar vi med stort flagg, bursdagsplakat av jubilanten, bursdagssamling med kroning av barnet og ein nydeleg smoothie-dessert etter lunsj. Barna får med seg heim ei bursdagskrone og ein bildeplakat frå dagen.

SUPERSAMLING: Her jobbar vi med fagområdet etikk, religion og filosofi. Vi ynskjer å gi barna kjennskap til ulike merkedagar, høgtider og tradisjonar i den kristne kulturarven og andre religionar og livssyn som er representerte i barnehagen. Gjennom dette arbeidet ynskjer vi at barna over tid utviklar interesse og respekt for kvarandre. Og at ein kan sjå verdien av likskapar og ulikskapar i eit fellesskap.

SLIK KAN EIN DAG I BARNEHAGEN SJÅ UT:

Klokkeslett	Kva	Korleis/kommentar
07.00-09.30	Velkommen til barnehagen	Tidlegvakta møter barn og foreldre i garderoben.
07.30-08.30	Frukost	Barna har med eigen frukost. Tidleg mellomvaka sit i lag med barna. Vi legg vekt på god trivsel rundt bordet, samtalar rundt dagen i dag og andre ting som opptek barna.
09.00-10.30	Gruppedeling, frileik inne/ute eller andre planlagde aktivitetar	Informasjon angåande dagen vert lagt ut i kalenderen på KidPlan. Det vert laga eigne arbeidsplanar for personalet med arbeids- og ansvarsfordeling.
10.30-1045	Bleieskift	Vi gjer bleieskift til ei koseleg stund der vi syng, leiker med rim og regler, samstundes som vi har fokus på god hygiene.
10.45	Samling	Vi har ei kort fellessamling. Her er det ein voksen som har ansvar for innhaldet i samlinga. Vi formidlar innhaldet i samlinga ved å lese, synge, dramatisere, bevege oss eller liknande.
11.00	Lunsj	Måltidet skal vere ein arena for trivsel og læring. Vi har smøremåltid, der barna får ta aktivt del i måltidet. Ein dag i veka har vi varmmat: havregrynsgraut eller suppe
11.30-12.00	Legging/kvile	Dei som skal sove, sov i vogna si. Dei som ikkje sov får roe ned i avdelinga med fin musikk, høgtlesing eller lydbok.
13.00-14.00	Oppvakning/frileik/bleieskift	Roleg leik i avdelinga.
14.00-14.30	Fruktmåltid	Vi samlar oss rundt bordet å et skive og frukt. Ein dag i veka får vi yoghurt med havregryn og rosiner.
14.30-16.30	Frileik ute (inne ved behov)	Vi leiker ute eller inne. Barna vert henta – vi seier «ha det» til kvarandre og takkar for dagen i dag

VELKOMMEN TIL LERKA OG MÅLTROSTEN

Vi er storbarnsavdelingane ved Dagry barnehage.

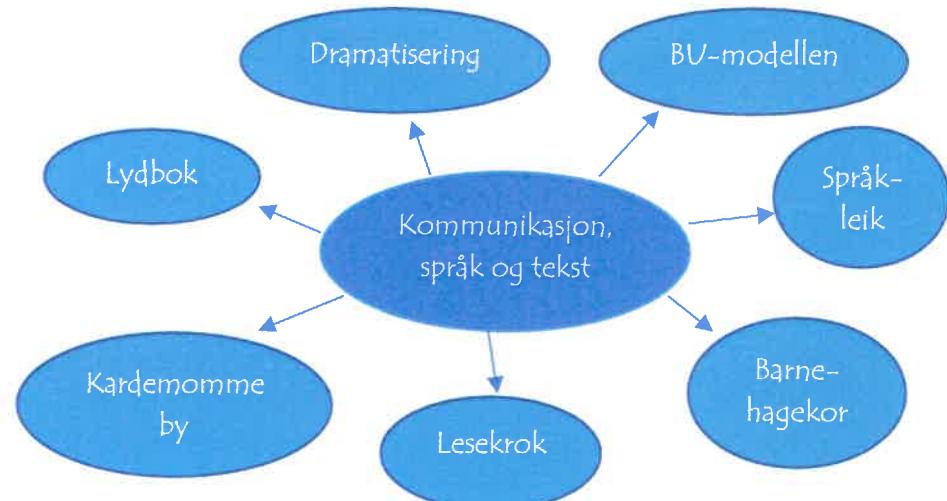
Fokusområdet i år er «Leik og livsmeistring» med vekt på fagområdet kommunikasjon, språk og tekst.

Leik og livsmeistring: i barnehagen skal leiken ha stor plass. Vi skal vere med å gi barna gode opplevelingar av glede og humor.

Barna skal få oppleve livsglede og meistring i eit trygt og godt miljø. Dei kan bli utfordra til å ta nye steg, utvikle samspele, fellesskap og vennskap.

Personalet skal vere med å støtte og oppmunstre barna gjennom motgang og utfordringar dei møter. Slik får vi vere med å hjelpe barna til å bli kjend med eigne og andre sine kiensler.

Språkstimulering: språkleg nysgjerrigkeit i eit variert språkmiljø skal vere med på å gi barna lyst til å utforske kommunikasjon, språk og tekst.

I løpet av barnehageåret skal vi gjennom høgtlesing, dramatisering, forming, samtale, film, song og musikk bli kjent med folk og røvarar i Kardemomme by.

Personalet skal gjennom desse aktivitetane hjelpe barna til å utvikle leseglede og fantasi. Gjennom temaet skal vi gi dei felles leikreferanse.

FØRSKULEKLUBBEN

To dagar kvar veke møtes 11 førskulebarn til førskuleklubb. Vi har to grupper på tvers av avdelingane. Vi møtast til klubb i gymsalen eller vi går på tur. Gruppene heiter Forskarfrøa og Miljøagentane.

Oppsett for klubbmøta våre

- Vi finn plassen vår
- Fellessang «Alle trenger ein liten venn»
«Første dag i første klasse»
- Høgtlesing, ulike bøker tilpassa barnas alder
- Forskaroppgåver
- Oppgåve/aktivitet (enkle skuleoppgåver ut i frå tema, matlaging, naturfagseksperiment)

Annakvar veke går vi på tur, til ein skog mellom Eirik-skogen og Ola-bakken, dette blir basen vår. Turane skal vere med på å gi barna gode friluftsopplevelingar gjennom heile året. Personellet skal legge til rette for leik, undring, utforsking, nysgjerrighet og læring i naturen. På turdagen må barna ha med eigen sekk med matpakke, drikke og sitjeunderlag. Dette er god trening for barna i å ta vare på eigne ting, og ei god førebuing til skulestart.

På nyåret blir det barnehagesymjing ved By-badet i Ålesund. Når dette skjer vil de få nødvendig informasjon.

Vi håpar at førskuleklubben og turane våre er med på å gi barna kunnskap, erfaringar, tru på eigne evner og motiverer barna til å begynne på skulen. Vi har faste overgangsrutinar for overgang til skulen, der vi får besök av rektor og besøker skulen.

BARNEHÄGERUTE / VIKTIGE DATOER 2023-2024

AUGUST

Mand. 14. + tysd 15.: Studiedager
Torsd. 31.: Foreldremøte

SEPTEMBER

Oppstartsamtaler på nye barn
Fred. 1.: «Fargerik dag»
Nasjonal brannvernveke, besök av brannbil og
brannbamsen «Bjørn» veke 39
Fred. 15: Studiedag. Barnehagen stengt.
Torsd. 28: Hausttakkefest (dagtid)

OKTOBER

Mand. 2.: «Smiledag» 😊
Foreldresamtaler

NOVEMBER

Onsd. 1: Kosedyrfest (dagtid)

Vi starter med juleførebuinger veke 47.
Tema Advent / jul

DESEMBER

Fred. 1.: «Crazy hårdag»
Julevandring i kyrkja (Førskulegr., dato kjem)
Tysd. 12: Barnehagens julefest, Valderøy bedehus,
kl 17.00
Tysd. 19: Nissefest (dagtid)
JUL: Barnehagen er stengt julaftan og i romjula. Vi
starter opp igjen 2.januar.

JANUAR

Onsd 24: Foreldrekaffi ved henting av barn

FEBRUAR

Torsd. 15: Karneval (dagtid)
Vinteraktivitetsdag for barna, veret bestemmer dag
Foreldresamtaler

MARS

Torsd. 21: Påskefrokost i barnehagen
Påskevandring i kyrkja (Førskulegr., dato kjem)
Tema Påske

PÅSKE: Barnehagen held ope mand, tysd og onsd i
påskeveka, med redusert opningstid, dersom 5 eller
flere barn har behov for opphold. Stengt på
helgedagane.

APRIL

Torsd. 4: Foreldremøte kl 17.00
Torsd. 11: Studiedag. Barnehagen stengt.

MAI

Fred. 10: Studiedag. Stengt
Tysd. 14: Ope hus med mat- og lodd-salg
Torsd. 16: Vårfest (dagtid)

JUNI

Onsd. 12: Sommarfest / familiefest kl 17.00

JULI

Barnehagen er
sommarstengt veke 28,
29, 30

Årsplanen er godkjend
Samarbeidsutvalget Daggry barnehage 13.09.2023